

FÆLLES ANSVAR OG SAMARBEJDE

Landsstyrekoalitionsaftale

Siumut - Inuit Ataqatigiit - Atassut har indgået aftale om dannelse af en landsstyrekoalition for valgperioden 2005 – 2009.

Koalitionspartnerne har tolket resultatet af landstingsvalget d. 15. november 2005 som en opfordring til et mere forpligtende samarbejde mellem partierne og de enkelte folkevalgte.

Dersom de store samfundsreformer skal føres ud i livet på en betryggende måde er det nødvendigt, at vore tre partier etablerer et tættere politisk samarbejde.

Koalitionspartnerne har givet hinanden håndslag på, at den kommende 4-årige valgperiode skal rumme troværdighed, redelighed og stabilitet som de grundlæggende fundamentet i et politisk samarbejde bygget på gensidig tillid.

Samarbejdet skal føres gennem gensidig politisk forståelse i samarbejdet både i Landsstyret og i Landstinget.

Alle initiativer fra koalitionspartnerne skal tage udgangspunkt i processen frem mod et selvstyrende Grønland.

Landsstyrets målsætninger:

Koalitionspartnerne er enige om følgende mål for de næste 4 år:

- Vi skal skabe fundamentet for større lighed hos den grønlandske befolkning
- Vi skal på alle måder finde veje til og realisere et politisk og økonomisk selvstående grønlandsk samfund
- Vi skal søge at realisere befolkningens reelle medindflydelse på alle niveauer

- Vi skal sikre bæredygtighed og beskyttelse af miljøet som de grundlæggende elementer i udnyttelsen af vore ressourcer

Et selvstyrende Grønland

Landsstyret er enige om at udarbejde de grundlæggende forberedelser til afholdelse af en folkeafstemning, baseret på den kommende betænkning fra den grønlandsk-danske selvstyrekommission.

Landsstyret vil arbejde for opnåelsen af den danske regerings anerkendelse af det grønlandske folks ejendomsret til vort land. Arbejdet i Selvstyrekommissionen skal danne grundlaget for opnåelsen af dette mål.

Landsstyret vil arbejde for en anerkendelse af det grønlandske folk som et selvstændigt folk. Dette mål skal være en integreret del af Selvstyrekommissionens grundlag.

Landsstyret har som mål, at Grønland overtager ansvaret for det grønlandske retsvæsen (kriminalforsorgen, politiet og domstolene).

Landsstyret vil sikre, at det politiske ansvar for alle miljøspørgsmål overdrages til de grønlandske myndigheder.

Internationalt samarbejde

Landsstyret sætter som sit politiske mål, at de grønlandske myndigheder på egen hånd og uden begrænsninger kan indgå internationale aftaler om alle væsentlige spørgsmål for vort land.

Landsstyret vil styrke Grønlands aktive deltagelse i det internationale politiske samarbejde.

Det internationale samarbejde med hensyn til trafik, erhverv, turisme, samhandel, kultur, uddannelse, sundhed, mellemfolkelige kontakter, forskning og miljø skal styrkes.

Landsstyret vil til stadighed søge samarbejde med andre landes myndigheder og forskere på alle områder omkring initiativer, der kan modvirke konsekvenser af klimaændringerne.

Landsstyret er besluttet på at få realiseret det fremtidige samarbejde med EU på grundlag af en partnerskabsaftale.

Landsstyret agter med henblik på de kommende forhandlinger med EU at arbejde for at tage de nødvendige forholdsregler med hensyn til fordeling af fiskekvoter med henblik på opnåelsen af et tilfredsstillende resultat – samhandelsmæssigt og økonomisk.

Et økonomisk selvstående Grønland

Landsstyret vil arbejde for en udvikling med økonomisk selvstændighed på alle områder som det endelige mål.

Landsstyret vil arbejde for den danske stats økonomiske medvirken til etablering af et grønlandsk selvstyre i henhold til de forpligtelser, som staten har i kraft af rigsfællesskabet.

Landsstyret ønsker at bruge mulighederne for fremmedfinansiering af store anlægsopgaver.

Landsstyret vil fortsætte arbejdet med initiativer omkring nødvendige skatte- og afgiftsreformer. Heri indgår det væsentlige element, at de laveste indkomster og mellemindkomsterne i videst muligt omfang skal tilgodeses.

Landsstyret agter at bane vejen for, at Grønlands landskasse tildeles indtægter fra de givne kvoter af vort lands levende ressourcer på samme måde som vi opnår indtægter fra vore ikke-levende ressourcer.

Landsstyret vil sikre, at evalueringen af konsekvenserne af afskaffelsen af ensprissystemet samt virkninger af de stigende oliepriser foretages af Landstinget i 2006.

En selvstående fiskeri- og fangstsektor

Landsstyret sætter sig som et politisk mål, at fiskeri efter rejer, hellefisk, krabber samt andre fiskearter drives på økonomisk forsvarlig vis og altid efter bæredygtighedsprincippet.

Fiskeriloven skal revideres efter tidssvarende principper med det formål at gøre fiskerierhvervet mere økonomisk attraktivt for en større del af befolkningen.

Landsstyret vil arbejde for, at alle aktører i fiskerierhvervet over hele landet kan deltage i udarbejdelsen af fælles aftaler, ikke mindst af hensyn til en fremadrettet fiskeripolitik. Konsekvenserne af klimaændringerne for det arktiske område skal indgå i sådanne aftaler.

Landsstyret vil arbejde målrettet for anvendelsen af grønlandsk uddannede besætninger på de havgående trawlere.

Landsstyret agter at fortsætte det påbegyndte arbejde for at udvikle det kystnære fiskeri, ligesom landsstyret i samarbejde med KNAPK agter at finde økonomiske midler til den igangsatte og velfungerende rådgivning på området.

Vilkårene for erhvervsfangerfamilierne skal bl.a. på baggrund af analysen omkring fangererhvervet forbedres.

I lyset af den stadig voksende indhandling af sælskind vil Landsstyret arbejde for en økonomisk givtig produktion af sælkøds- og spækprodukter.

Et selvstående erhvervsliv

Det grønlandske samfund ejer landets levende og ikke-levende ressourcer. En bæredygtig udnyttelse af disse ressourcer skal danne grundlaget for den fremtidige økonomiske udvikling.

Landsstyret vil løbende vurdere mulighederne for værditilgang gennem tilgang af nye arbejdspladser. Ligeledes skal der løbende udarbejdes en tilbundsående evaluering af den tilhørende lovgivning.

En grundig evaluering af en mulig udnyttelse af landets råstoffer og energipotentialer skal foretages, herunder en intensiveret anvendelse af geotermik, vandkraft, solenergi og vindenergi.

Landsstyret agter at fortsætte udviklingen på turismeområdet med det formål at øge indtægtsmulighederne herfra for den fastboende befolkning.

Grønlands Hjemmestyre skal realisere etableringen af en erhvervsgarantifond med vide beføjelser. Kommunerne skal i tilknytning hertil gennem en revideret lovgivning gives større beføjelser til at kunne fungere som fødselshjælpere med økonomisk støtte til nye erhvervsprojekter.

Arbejdsmarkedet

Arbejdet med en arbejdsmarkedsreform skal fortsætte på et nyt grundlag under hensyntagen til fremtidens behov for de nødvendige arbejdstagere og arbejdspladser. Gode arbejdspladser og et sundt arbejdsmiljø skal sikres gennem et samarbejde med arbejdsgiverne og arbejdstagerne.

I forbindelse med implementeringen af kommunalreformen skal der etableres en arbejdsmarkedsstyrelse, som også skal varetage tilsyn og arbejdsformidling.

Udvikling af landbruget og husdyrhold

Landsstyret ønsker at assistere med henblik på at realisere en økonomisk bæredygtig udvikling og forøgelse af erhvervslivet omkring det grønlandske landbrug og husdyrhold.

Landsstyret vil lægge vægt på at øge mulighederne for en grønlandsk selvforsyning af landbrugsprodukter på landbrugsområdet.

Boliger og anlægsområdet

Landsstyret agter at indføre 5-års planlægning for boligbyggeriet gældende for hele landet.

Det offentlige skal påtage sig ansvaret for boligbyggeri til de unge og andre med størst behov.

Landsstyret betragter det for nødvendigt at iværksætte en revision af licitationslovgivningen, herunder med inkludering af et krav vedrørende uddannelser, ligesom kravene til kvaliteten af boligbyggeriet skal gøre tidssvarende.

Landsstyret ønsker at skabe muligheder for ydelse af bloktilskud til kommunerne med henblik på iværksættelse af anlægsopgaver. Et koordineringsorgan for anlægsopgaver skal etableres.

Den offentlige service på boligområdet skal styrkes, ligesom den service, som INI A/S tilbyder skal gøre mere tidssvarende.

En ny trafikstruktur

Der skal skabes en koordineret grønlandsk trafikstruktur, som sikrer økonomiske udviklingsmuligheder for alle byer og bygder med hensyn til passager- og godstrafik internt i landet og mellem Grønland og udlandet.

Landsstyret agter af hensyn til den offentlige service at fortsætte bestræbelserne på en udvikling af den landsdækkende flytrafikstruktur samtidig med at vi til stadighed vil være opmærksomme på mulighederne for en sænkning af prisniveauet.

Anvendelse af persontrafik til søs skal indrettes efter behovet omkring de forskellige årstider, samtidig med en stadig hensyntagen til udviklingen af turismeerhvervet.

Kultur

Landsstyret agter at udarbejde handlingsplaner under hensyntagen til vigtigheden af at styrke den åndelige og folkelige styrkelse i udviklingen mod selvstyre. Udgangspunktet herfor skal være vores egenart som Inuit i den arktiske verden og vores egenart som et grønlandsk folk.

Den grønlandske menighed skal i samarbejde med landsstyremedlemmet for kirken på egen hånd med menighedens øvrighed og menighedsrepræsentationer forvalte kirkens sager.

Det grønlandske sprog

Vort grønlandske sprog er det grundlæggende sprog for det grønlandske folk og vil til alle tider være hovedsproget i Grønland. Landsstyret agter at udforme en klar grønlandsk sprogpolitik.

Landsstyret agter at udforme klare retningslinier for anvendelsen af det grønlandske sprog i den offentlige administration. Heri skal indgå følgende klare retningslinier:

- En slankning af administrationen
- Anvendelse af grønlandsk uddannet personale
- Klare retningslinier for ansættelseskrav
- Tilbud til grønlandssprogede ansatte om videreuddannelser på grønlandsk

Uddannelse

Landsstyret agter at fortsætte udformningen af en reform på uddannelsesområdet.

Med henblik på at skabe et samfund, som er i stand til stå på egne ben og selv påtage sig den politiske ledelse agter landsstyret at udvikle de uddannelsesmæssige muligheder i folkeskolen, i de videregående uddannelser, på de erhvervsfaglige uddannelser, på de højere uddannelser og på universitetsniveau.

Ved den videre udvikling af Den Gode Skole skal der lægges vægt på det åndelige indhold, herunder respekt for ens medmennesker, respekt for andres holdninger, børns rettigheder på lige fod med andre mennesker og familiernes sammenhold.

Landsstyret agter at påbegynde etableringen af Den Gode Børnehave i tilknytning til Den Gode Skole. I forbindelse hermed skal betalingerne til børneinstitutionerne reguleres med henblik på at lette udgiftsbyrden for familierne.

Landsstyret agter at færdiggøre det igangværende arbejde for etablering af uddannelsesmuligheder for fiskere og fangere i henhold til behovet.

Landsstyret agter at realisere produktionen af lærebøger på grønlandsk for de grønlandssprogede studerende på erhvervs- og andre uddannelser.

Landsstyret agter i samarbejde med kommunerne og Grønlands Idrætsforbund at arbejde for, at trænere og ledere inden for sporten kan opnå lønnet ansættelse.

En god social forsorg og offentlig service

Landsstyret agter at introducere en mærkbar forbedring af den sociale service i de kommende år. Landsstyret prioriterer ikke mindst vore børn, vore ældre med behov for støtte og vore handicappedes vilkår.

På længere sigt ønsker Landsstyret at udforme en klar sundhedspolitik, som skal indeholde retningslinier og prioriteringer omkring fremme af sundheden, forebyggelse og helbredelse af sygdomme.

Landsstyret ønsker at foretage en udbygning af behandlingsmulighederne for psykisk syge her i landet. Endvidere agter landsstyret i et samarbejde med kommunerne at sikre forbedringer for behandlingsmuligheder for misbrugere af alkohol og euforiserende stoffer samt for ofre for seksuelt misbrug.

Landsstyret agter under hensyntagen til borgernes rettigheder at arbejde for, at svage grupper og handicappede kan modtage fornøden omsorg i deres hjemland.

En børneopsparringsordning iværksættes i 2007 samtidig med gennemførelse af en regulering af børnetilskuddet.

Landsstyret agter at introducere en klar grønlandsk familiepolitik. Denne skal bl.a. indeholde følgende:

- En forøgelse af tilbud om forældrehøjskoler
- Kommunale tilbud om støtte til forældre, herunder tilbud om uddannelse til forælderrollen

Landsstyret agter at arbejde for at realisere muligheden for pensionister for indtjening uden konsekvenser for pensionsudbetalingen.

Landsstyret agter at arbejde for at sikre børnenes ligestilling i samfundet:

- Barselsorloven skal forlænges med 11 uger
- Landsstyret vil styrke bestræbelserne på at modarbejde forældres omsorgssvigt overfor deres børn gennem en langsigtet planlægning
- Landsstyret vil endvidere regulere børnetilskuddet, som ydes efter indkomststørrelse, med kr. 500,00
- Landsstyret agter at give alle folkeskoleelever mulighed for at modtage uddannelsesløn fra 9. klasse

- Landsstyret vil i et samarbejde med kommunerne åbne muligheden for en skolemadsordning for alle elever i folkeskolen
- Landsstyret vil udarbejde grundlaget for, at alle børn i alderen 0-18 år fra 2007 modtager et årligt børneopsparingstilskud på kr. 1.000,00

Landsstyret agter at udarbejde en tidsplan for ovennævnte initiativers ikrafttræden inden den kommende valgperiode.

Kommunerne

Landsstyret vil i samarbejde med Kommunernes Landsforening fortsætte arbejdet og realisere forberedelserne til et grønlandsk selvstyre og til en realisering af kommunalreformen.

Landsstyret vil bane vejen for opnåelse af et godt og reelt samarbejde de forskellige regioner imellem.

Etablering af regioner vil indebære følgende konsekvenser:

- modernisering af samfundsstrukturen
- udvikling af rentable erhverv som grundlag for de økonomiske udvikling
- en ligelig udvikling af levevilkårene for hele befolkningen i alle landets regionerne

Bygder og yderdistrikter

Landsstyret sætter sig som mål i samarbejde med kommunerne at fremme udviklingsmulighederne i bygderne og yderdistrikterne samt realisere etableringen af og kontakten til interesserede investorer i udviklingen af yderdistriktskommunerne.

Landsstyret vil drage omsorg for, at boligbyggeriet i bygderne efter behov udvikles og gøres tidssvarende.

Landsstyret agter snarest at etablere et koordineringsorgan, som får til opgave at:

- Lette vilkårene for de grupper, der er blevet skævt ramt som konsekvens af afskaffelsen af ensprissystemet.
- Herudover skal der foretages en ny organisering af Nukissiorfiit
- Udarbejde en forenkling af det administrative apparat gennem en tilpasning til samfundets behov, forøgelse af uddannet grønlandsk personale og en større grad af anvendelse af vort grønlandske sprog
- At planlægge og påbegynde en udflytning af forskellige dele af Grønlands Hjemmestyres virksomheder til forskellige steder på kysten efter nøje overvejelse
- At stadfæste principperne for privatiseringsbestrebelse for Grønlands Hjemmestyres virksomheder, herunder at sikre at beslutningerne herom overvejes seriøst og på grundlag af gensidig forståelse

Oplysning til borgerne

Landsstyret agter som et af sine første initiativer at iværksætte en forbedring af det offentlige oplysnings- og informationservice.

Landsstyrekoalitionsaftalen træder i kraft ved underskrivelsen.

Nuuk, d. 25. november 2005

Hans Enoksen
Siumut

Finn Karlsen
Atassut

Josef Motzfeldt
Inuit Ataqatigiit